

LUND UNIVERSITY

Miljondonationen lyfter laserlab

Niklasson, Anette

2012

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Niklasson, A. (2012). Miljondonationen lyfter laserlab.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Universitetstävling

Redaktör: Cecilia Nebel
E-post: lund@sydsvenskan.se
Telefon: 046-197100

HALLÅ DÅR...

FOTO: PRIVAT

Ann-Charlotte Eliasson, professor vid institutionen för Livsmedelsteknik, LTH, som ska hålla lunchföreläsning om brödbakningens kemi.

Är kemister bättre bagare?

– Inte nödvändigtvis. Men man tänker kanske mer på vad man gör. Om man är duktig tycker är roligt. Självt gillar jag att baka både matbröd, vetebröd, mjuka kakor och småkakor.

Vad gör vi oftast för fel med bröd?

– En sak är hur man förvarar brödet, många har det i kylskåp och då får det snabbare ett hårdare inkrum. Det har att göra med hur

stärkelsemolekylerna kristalliserar, de bildas i större omfattning när det är kallt. Brödet ska man ha i rumstemperatur eller i frysen om det ska sparas länge.

Vad har kemi att göra med brödbak?

– Allt är uppbyggt av molekyler. Jag berättar vilka molekyler vi kan hitta i mjölet och vilken roll de spelar för bakningsegenskaperna. Jag pratar också om vad som händer när man tillsätter jäst. Hur degen stänger inne koldioxid och hur man får en hävnings-effekt. Speciellt bra är det med vetemjöl, jämfört med råg och korn.

Det låter inte så nyttigt?

– Man måste inte göra franskbröd, det går bra att använda hela frön och göra surdegsbröd. Men vete har så bra bakningsegenskaper att det faktiskt är det gräs som odlas på störst jordareal.

■ **Föreläsningen** hålls på onsdag kl 12.15 på Kemisentrum, sal B.

CECILIA NEBEL

VECKAN SOM KOMMER

■ **Föreläsning.** Islam in Western Europe: Anxiety of Influence and the Simulacrum of Purity. Religious Roots of Europe håller öppen föreläsning. Idag kl 18.15, centrum för teologi och religionsvetenskap.
■ **Filmvisning.** Sustainable Truth. "PlanEat" på Kino, ikväll kl 18.30. Naturskyddsföreningen, Hållbart universitet, Centrum för miljö- och klimatforskning (Lunds Universitet) med flera.
■ **Filosofieriket.** Universitetslektor Lars M Andersson om rassistypier vid biografiering. En jude är en jude är en jude... Ikväll, kl 19.30 Edens hörsal.
■ **Jazzimprovisation.** Zoltan Csörsz jazztrio. Hur fungerar samspelet mellan medlemmarna i en grupp improviserande jazzmusiker? Håkan Lundström, rektor för Konstnärliga fakulteten förklarar. Pufendorfinstitutet, ikväll kl 19.30.

■ **Indisk afton.** Professor G K Karanth föreläser om det indiska kastytemet. På engelska. Indisk musik och körmusik med Indiska kören. Arrangör: Sasnet. ABF, ons kl 18.

■ **Fascination of Plats day.** Om stadsodling och parker. Program och platser på www.plantlink.se. Fredag, start kl 09. Lunds universitet, SLU med stöd av Region Skåne.

■ **Hållbarhetsfestival i Vattenhallen.** Seminarium och workshops på temat: Reduce, Reuse, Recycle... and Rethink, lördag kl 15.
■ **Lunchkoncert på Odellum:** flöjtisten Christine Clancy spelar Schönberg, Palaestra, fre kl 12.15.

■ **Renässansmusik.** Professor Lars-Håkan Svensson föreläser och Palaestra Vokalensemble framför renässansmusik under ledning av Cecilia Martin-Löf. Palaestra, sönd kl 14.

MISSA INTE

Kultursamtal om integration

– Vem känner vem i Lund? Vad finns det för möjligheter att skapa mötesplatser för alla? Det diskuteras vid ett panel-teater-samtal med Ozan Sunar, Moriskan i Malmö, Ida Ölmedal, Lundagård, Torsten Schenlaet, kulturchef, Karin Gréen, Internationenen. Ikväll klockan 18.

20-ÅRSJUBILEUM

Ljus framtid för labbet. Anne L'Huillier tillbringar största delen av sin arbetstid i Fysicums laserlabb. Laserljuset i labbet gör det

Miljondonationen

kord genom att ta fram världens kortaste laserpulser, vilket gjorde det möjligt att skapa de snabba ljusblixtar som krävs för att fånga elektronernas rörelser på film.

– Vi placerade oss på kartan och blev en institution att räkna med ute i Europa. Det är ingen sport, men det finns ett tävlingsmoment. Det ligger stor prestige i att vara först med nya upptäckter.

Det är framförallt grundforskning inom atomfysik som bedrivs på laserlabbet. De framtida tillämpningsområdena är många. Belysning, medicinsk utrustning och kameror av olika slag är några exempel.

Forskningen utvecklar även laser-tekniken som har ett brett användningsområde.

Lund. Fysicums laserlabb fyller tjugo år. Labbet, det enda i sitt slag i Skandinavien, fick nyligen en miljon-donation för att bygga ut.

– Ett stort lyft för oss, vi har byggt ut två labb och uppgraderat utrustningen, säger Anne L'Huillier, professor i atomfysik.

Utrustade med skyddsglasögon stiger vi in i Fysicums labb som sysselsätter ett tjugotal personer, främst internationella doktorander. I ett av rummen står några av dem och monterar ihop ny utrustning.

Lunds tekniska högskola satsar sex miljoner kronor och Knut och Alice Wallenbergs stiftelse donerar tio miljoner kronor till den 150 kvadratmeter stora utbyggnaden.

– Det är roligt att labbet förnyas lagom till tjugoförstaårsjubileet, säger Anne L'Huillier.

Laserlabbet på Fysicum har länge legat i framkant när det gäller forskning inom atomfysik. Tidigare var det omöjligt att fotografera elektroner eftersom deras höga hastighet gjorde bilderna suddiga. 2003 lyckades Anne L'Huilliers forskargrupp med det omöjliga. Teamet satte världstre-

STADSHALL

Premiär för nytt brassband

Lunds universitet har fått ett nytt brassband. I morgon onsdag kl 19 är det premiärkonsert där de bland annat bjuder på Florentinermarsch och psalmen Laudate Dominum. Roger Andersson dirigerar.

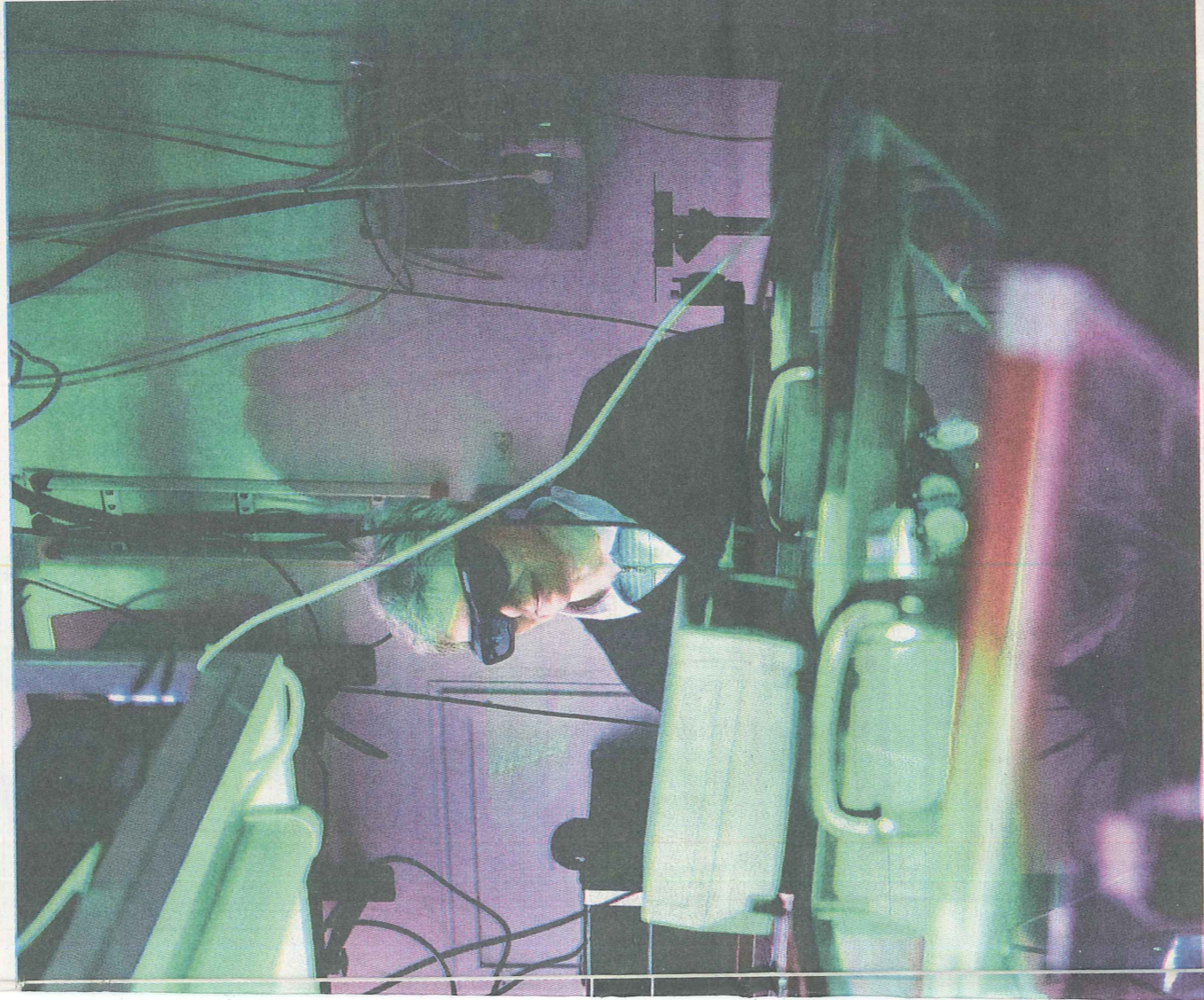
ARKIVFOTO: AP 2006

PALAESTRA

Svarta hål och matematiska problem

Crafoordpristagarna, matematikerna Jean Bourgain och Terence Tao, samt astronomerna Reinhard Genzel and Andrea Ghez, föreläser om sin forskning. Start klockan nio och fri entré. I eftermiddag delas priserna ut i Universitetsaulan.

möjligt att se elektronernas rörelser.

Lyfter laserlab

- Vår forskning drivs av vår nyfikenhet. Är det nyttigt? Ja, många stora upptäckter kommer från grundforskning, till exempel lasern. Man pratar ofta om den "öväntade nyttan" med grundforskning.

Efter sex år på franska universitet kom Anne L'Huillier till Sverige och Fysicum som ung forskare. Här har hon nu jobbat i snart tjugo år.

Som nybliven Lundabo erbjuds Anne L'Huillier snabbt en professors-tjänst speciellt för kvinnliga forskare.

- Det var unikt på den tiden, vilket innebar en stor möjlighet för mig. Sverige har få kvinnliga professorer, jag tror att bristen på kvinnliga förebilder kan vara en bidragande orsak. Förra året uppmärksammades hennes forskning internationellt. Då fick

hon Unescos pris för kvinnor inom vetenskap, med avsikt att uppmuntra kvinnor inom teknik och naturvetenskap. Antalet kvinnor inom atomfysiken är få, men de blir fler.

- Att vara professor är ett fantastiskt yrke. Jag är säker på att det finns många fler kvinnor som klarar av det men som kanske inte vågar ta steget. Att undervisa är en passion som faktiskt ger mig mer än forskning i längden. Det roligaste jag vet är att se en doktorand utvecklas till en skicklig forskare.

2008 fick Anne L'Huillier ett anslag på 2,25 miljoner euro från EU som finansierat hennes grundforskning inom atomfysik de senaste åren.

- Vi gick från åtta till tretton doktorander och kan numera arbeta på

FAKTA

Anne L'Huillier

Född: 1958 i

Paris.

Karriär: Professor i atomfysik på Fysicum, Lunds universitet sedan 1997.

Familj: Gift, två söner.

Bor: På väster i Lund.

Intressen: Familj, tennis, atomfysik.

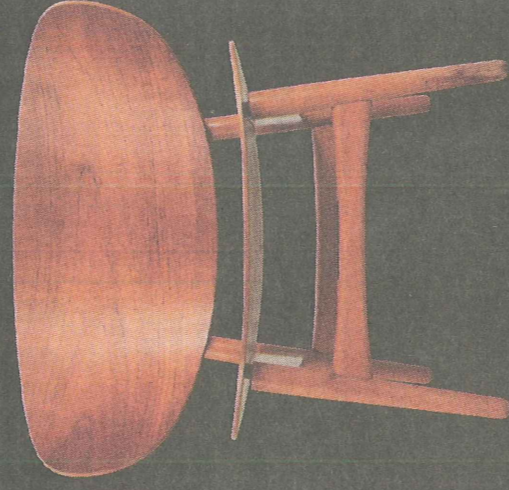
Tävlingsmoment

"Det är ingen sport, men det finns ett tävlingsmoment. Det ligger stor prestige i att vara först med nya upptäckter."

Anne L'Huillier, professor i atomfysik.

268. IRVING PENN. SINGLE ORIENTAL POPPY (VARIETY UNRECORDED) NEW YORK, 1958

18. HANS J. WEGNER. SKÅLSTOL, FRITZ HANSEN

437. ÖVIND FAHLSTRÖM. ELEMENTS FOR MEATBALL CURTAIN

800 M² KONST TILL SALU

Idag öppnas dörrarna till 800 m² och 551 nummer av det bästa inom samtida konst, fotografi, grafik och design: Bukowskis Contemporary i Stockholm. Här finns såväl älskade samtida klassiker som yngre nykomlingar. Stor dansk möbelavdelning. Kontakt: 040 - 669 57 80.

VISNING: 15-22 maj, Berzelij Park 1, Stockholm.
AUKTION: 23 maj, Wahrendorffsgatan 8.

**SE HELA KATALOGEN OCH LÄGG BUD PÅ:
WWW.BUKOWSKIS.COM**

Bukowskis

STÖRST I NORDEN PÅ KVALITETSAUKTIONER

TEXT: ANETTE

NIKLASSON

anette.niklasson@sydsvenskan.se

FOTO: DAVID

NEWMAN

david.neman@sydsvenskan.se